

Oke

Oké column

Sweelinck en Oegstgeest

Wat heeft Sweelinck met Oegstgeest te maken? Weinig, maar er is een link via het orgel van de Groene of Willibrordkerk. Dat zit zo:

Jan Pieterszoon Sweelinck leefde van 1562 tot 1621 en werkte vooral in Amsterdam. Sweelinck was componist en organist. Muziekdeskundigen vinden hem de belangrijkste Nederlandse componist van de vroegmoderne tijd, in de overgang van renaissance- naar barokmuziek. Sweelinck leerde het orgelspelen vermoedelijk van zijn vader die organist was van de belangrijkste kerk van Amsterdam, de Oude of Sint-Nicolaaskerk. Er zijn bronnen die aangeven dat Sweelinck al op 15-jarige leeftijd de vaste organist van die Oude Kerk was. Van Sweelinck zijn meer dan zeventig composities voor orgel en klavecimbel bekend en ruim 250 vocale ensemblewerken. Zijn koraalvariaties zijn de voorlopers van de orgelkoralen van de grote Bach. Sweelinck had grote invloed op de ontwikkeling van de orgel- en klavecimbelmuziek, in Nederland, maar ook in het noordelijke deel van Duitsland. Sweelinck bespeelde niet alleen het grote orgel van de Oude Kerk in Amsterdam, maar ook een klein orgel van Niehoff uit 1545 dat in die kerk stond. Dat kleinere orgel maakte in 1657 plaats voor een nieuw orgel van Hans Wolff Schonat. In dat nieuwe orgel werden orgelpijpen van het oude Niehoff-orgel hergebruikt. Het orgel maakte daarna omzwervingen door heel Nederland. Het oude pijpwerk is in 1823 geplaatst in een orgel in de Zuiderkerk in Amsterdam, en in 1940 is het doorverkocht aan de Gereformeerde Oosterkerk in Aalten. Vijftig jaar geleden verhuisde het van Aalten naar Oegstgeest. Daar vonden die oude pijpen een plaats in het orgel dat de firma Metzler in 1977 voor de Groene Kerk bouwde. De organist van de Groene Kerk bespeelt dus een bijzonder orgel. Want het pijpwerk in het orgel kent een bijzondere geschiedenis dat terugvoert naar Sweelinck. Dat is mooi, maar het orgel heeft te lijden onder de grote temperatuurverschillen in de Groene Kerk. Het wisselende klimaat in de kerk is slecht voor het orgel. Het is daarom goed dat de Groene Kerk een beter verwarmingssysteem en een betere klimaatbeheersing krijgt. Er komt een systeem van vloerverwarming, gecombineerd met convectoren. Dat is niet alleen beter voor bezoekers maar ook beter voor het orgel. Ik denk zomaar dat Sweelinck er tevreden over zou zijn.

Arjan de Kok

Open dag DCO

ONTMOETING = Op zaterdag 29 augustus zijn alle inwoners van Oegstgeest van harte welkom bij de 'Open Dag' van Dorpscentrum Oegstgeest. Iedereen is vanaf 11.30 uur van harte welkom om dit zo maatschappelijk centrale punt van het dorp te komen bezoeken en kennis te maken met alle organisaties die daar hun activiteiten ontplooiën. Zij zullen demonstraties geven of bezoekers te woord staan om voorlichting te geven. De hele middag zal de stichting Vrienden van het Dorpscentrum aanwezig zijn om informatie te geven.

Dirk Megchelse zet zich in voor Stichting Japanse Ereschulden

■ Zwarte wimpel naast het rood-wit-blauw

HERDENKEN = Op zaterdag 15 augustus wapperde aan het Meijerspad fier het rood-wit-blauw. Oegstgeestenaar Dirk Megchelse had de Nederlandse vlag gehezen, maar dat niet alleen. De veteraan voegde er een zwarte 'wimpel' aan toe om stil te staan dat 'we 75 jaar onze vrijheid vieren maar de Nederlandse regering ons nog steeds niet erkent als slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië.'

Door Willemien Timmers

Megchelse werd zelf in 1938 in Batavia geboren. Zijn vader, die oorspronkelijk de kweekschool volgde in Nederland, was onderofficier bij het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL).

Zijn aanvankelijk rustige leventje werd ruw verstoord toen de Japanners in het voorjaar van 1942 Java veroverden, alle mannen krijgsgevangen maakte, en de vrouwen en kinderen in kampen stopte. "Ze deden er alles aan om het leven van de Europeanen zo beroerd mogelijk te maken", vertelt Megchelse, omringd door allerlei tropische planten, in zijn achtertuin. Hoewel hij klein was, heeft hij levendige herinneringen aan zijn ellendige kamptijd, waarin zijn moeder met andere vrouwen door de Japanse soldaten geselecteerd werd om hakhout te verzamelen voor de kampkeuken. "Zij was een sterke en potige dame. Dat heeft haar er waarschijnlijk voor behoed dat ze als 'troostmeisje' uit de rij werd gepikt."

Vader Megchelse, die uiteindelijk 23 jaar diende in Indië, en de talen en dialecten van het land sprak, werd tewerkgesteld in de mijnen nabij Tokio. Ondanks alle ontberingen konden Dirk, zijn zusje en hun moeder, hun vader in december 1945 gelukkig weer in de armen sluiten in Balikpapan op het eiland Borneo, in een tentenkamp dat door de Amerikanen was opgezet.

"Later heb ik via een klein dagboekje dat mijn vader bijhield pas echt begrepen wat hij meegemaakt heeft. Door alle gebeurtenissen was hij duidelijk getraumatiseerd. Hij diende nog wel even, maar werd eind jaren veertig voorgoed afgekeurd. Dat, en de manier waarop

Dirk Megchelse bij zijn vlag met zwarte wimpel in de voortuin. | Foto Willemien Timmers

hij de dienst moest verlaten, is hij nooit te boven gekomen. Hij keerde in 1949 terug naar ons gezin, dat toen al in Oegstgeest woonde, maar is uiteindelijk jong gestorven."

Megchelse, die onder andere bij de Marine Luchtvaart Dienst werkte, herdenkt in Den Haag jaarlijks op 15 augustus de slachtoffers van de Japanse oorlog. "Dit jaar vloog daar een B-25 Mitchell bommenwerper over. Dat vond ik prachtig om te zien, temeer omdat ik met zo'n vliegtuig met mijn moeder en zusje, zittend op de bommenluiken met meerdere moeders en kinderen, naar de vrijheid vloog."

Dirk Megchelse is inmiddels actief bij de Stichting Japanse Ereschulden, die opkomt voor de belangen van de Nederlanders uit voormalig Nederlands-Indië die tijdens de Tweede Wereldoorlog door toedoen van de Japanse overheid schade hebben geleden, in concentratiekampen, gevangenis en of daarbuiten. "Het doet mij verdriet dat de

KNIL-militairen het achterstallige

Beeldwandelen met Osgerboekje langs erfgoed, natuur en kunst

WANDELEN = Als start voor een feest organiseerden mijn vrouw Mary-Liz en ik enkele malen een wandeling met gidsen om onze gasten een beeld te geven van Oegstgeest. Onder andere in Park Endegeest met veel beelden en de bomentuin van Boerhaave bij Kasteel Oud Poelgeest.

Dit bood naast gezonde lichaamsbeweging in onze groene gemeente interessante gespreksstof. De beeldspraak 'Een beeld zegt meer dan duizend woorden' drukt dit uit. Bijna elke organisatie, of het nu een bedrijf is of een vereniging, heeft wel een beeldmerk. Het grote mensbeeld bij museum Corpus is een goed voorbeeld. Een beeld sla je gemakkelijker op in je geheugen en kun je sneller oproepen dan een tekst. Overal in Oegstgeest kunt u dit beleven, want er zijn 40 beelden met allerlei onderwerpen, materialen en stijlen. Er is een borstbeeld van de wijsgeer Descartes, die een tijdje in kasteel Endegeest logeerde en een beeld van de zendeling Willibrord, die een kerkgemeenschap stichtte. Er zijn ook profielen van mensen, zoals de landman, in een prettige houding uitrustend van zijn zware arbeid.

En de forens in reiskleding; met thuiswerken als nieuwe norm herinnert dit beeld ons aan de vroegere functie van Oegstgeest van forensengemeente. Voorts hebben de beelden onderwerpen zoals spelen, kinderen, vrouwen, water, het verzet en natuurlijk vogels zoals kletsende kwartels, een roerloze reiger en een wijze uil. Er zijn ook enkele beelden van de buitencategorie: zo

salaris van de tijd dat ze door de Japanners te werk gesteld werden, achteraf niet alsnog hebben ontvangen. Andere defensiemensen kregen dat wel. Dat doet pijn."

Deze stichting vraagt ook aandacht voor 'de wijze waarop die Nederlanders bij terugkomst in Nederland werden bejegend, gediscrimineerd en hun grondrechten werden ontnomen'.

Onlangs is deze stichting een procedure tegen de Nederlandse Staat gestart 'teneinde de aansprakelijkheid van de Staat vastgesteld te krijgen'. 'Vanwege het vredesverdrag met Japan uit 1951 kunnen de Nederlandse slachtoffers de Japanse staat niet met succes aanspreken op de oorlogsmisdaden die zijn gepleegd en de schade die hierdoor is veroorzaakt', zo is op hun website te lezen. 'Deze 'ontrechting' klemt te meer nu de Nederlandse Staat tot op de dag van vandaag evenmin bereid is zelf volledige compensatie te bieden, terwijl hij daartoe wel verplicht is. Het ontbreken van de erkenning van juridische aansprakelijkheid en de geleden schade in een erbarmelijke oorlogstijd doet pijn, zelfs als deze pijn 75 jaren geleden is ontstaan.'

Met het hijsen van de Nederlandse vlag met zwarte wimpel, hoopt Megchelse dat meer Nederlanders stil zullen staan bij al het leed dat in de oorlog in Indië is geschied.

sprekend, dat een naam overbodig is.

In deze coronatijd met activiteiten in onze directe omgeving is beeldwandelen langs een aantal van deze kunstwerken een boeiende bezigheid. Dit stukje lezend, hebt u daar vast zin in gekregen. Maar waar gaat u op stap? Het antwoord ziet u in het fraaie boekje van Stichting Osger met dwaaltochten langs erfgoed, natuur en kunst in Oegstgeest. Onze wethouder monumenten en cultuur ontvangt dit op 20 augustus van deze stichting. Daarna is het gratis boekje met ingang van vrijdag 21 augustus onder andere te verkrijgen bij het gemeentehuis, de bibliotheek en de boekhandels. Meer achtergrondinformatie volgt in de OC van volgende week.

Ik wens u inspirerende wandelingen toe. En kijkt u tijdens deze van het Milieu Educatie Centrum bekende Oegstgeester ommetjes niet alleen naar de beelden, maar zeker ook naar andere kunst zoals architectuur, ander erfgoed en natuur zoals de Klinkenbergerplassen met veel vogels zoals collega-dwaalgasten.

Simon Vogel

Filmmiddag

FILM = "Wat fijn dat we weer een filmmiddag kunnen aankondigen", zegt Cornelia Middelkoop. "Het Dorpscentrum zet de stoelen op afstand, heeft duidelijke regels voor veilig binnenkomen en weer weggaan, ja en bij filmkijken hoeven we niet te praten en niet te lopen!"

"Om dit goed klaar te krijgen vragen we ons publiek voor dinsdag 25 augustus even naar Radius te bellen om zich op te geven. Het telefoonnummer is 70 74 200."

"Begin van dit jaar spraken we af dat we een aantal films over jongeren zouden bekijken", laat Cornelia weten. "Ouderen begrijpen vaak niet wat ze bezighoudt en waar ze zich op richten. We hadden één film over een meisje met een moeilijke jeugd, toen over twee jongens die

samen een intense ontwikkeling doormaken en vorige maand zagen we hoe twee meisjes, na jarenlange dikke vriendschap, toch uit elkaar kunnen groeien in de puberteit. De een verdiept zich in politiek en maatschappij de ander zoekt liefde en romantiek."

Deze vrijdag zien belangstellenden het leven van een jongen die zwaar beïnvloed wordt door de religieuze opvattingen van een oudere leraar. Hij vervreemdt van familie en dierbaren en wordt eenzaam. Je kunt het als kijker niet begrijpen en toch houd je van hem. Een prachtige film van de gebroeders Dardenne. De titel kan men opvragen bij Radius en het Dorpscentrum tel.: 887 66 56

Vrijdag 28 augustus • 14.30 uur (zaal is al eerder open) • Kosten: € 5,-